

Helgi Abrahamsen
løgtingsmaður

Viðgera smálutirnar og gloyma heildina

Eitt eyðkenni fyri føroysk-an politikk er, at vit viðgera ofta smálutirnar og ikki tann yvirskipaða politikkin. Síggja vit ein lítlan trupulleika í einum størri samanhangi, so gera vit alt, fyri at loysa henda lítla trupulleikan, og lata restina liggja. Eitt dømi um hetta sóu vit í farnu viku, tá løgtingið viðgjørði eitt uppskot um at javnseta ferðaseðlakostnaðin á samferðsluøkinum.

Fyrimunir og vansar

Eg havi sjálvur ferðast dagliga millum Havnina og Skálafjørðin í nógv ár, og havi tí onkuntíð hugsað tankan, at tað hevði verið munandi lættari at búð í Havn. Tað

hevði spart næstan triggjar tímar dagliga í bussi. Men tað er ikki bara fyrimunur at búgva í Havn. Ein vansi er, at í Havn, skalt tú rokna við eini sethúsaskuld, sum man vera eina millión hægri, enn tá tú býrt á bygd.

Tað eru fyrimunir og tað eru vansar, men til alla lukku, velja vit sjálvi. Eg velji sjálvur, um eg vil ferðast nógv og skylda lítið, ella um eg heldur vil skylda nógv og ferðast lítið.

Rentustuðul og ferðastuðul

Men so er tað, at politikarar koma inn á banan fyri at stýra smálutunum.

Tað er so synd í teim-

um, sum skylda nógv, og tí geva vit teimum almennan rentustuðul. Landskassin skal gjalda ein part av rentunum fyri tey dýru húsini. Men sum við øllum øðrum hjá landskassanum, so mugu pengarnir fyrst krevjast inn, áðrenn teir kunnu gjaldast út.

So tá bygdamaðurin, við tí lítlu skuldini, rindar skatt, so fer ein partur at pengunum til at gjalda fyri tey dýru húsini hjá borgaranum í Havn. Av tí sama hevur bygdamaðurin minni eftir at ferðast fyri.

Men so vaknar politikarin aftur. Nú er tað so synd í bygdamanninum, tí hann skal brúka so nógvar pengar

til ferðing. Og hvat gera vit so? Jú nú skal landskassin gjalda ferðaútreiðslurnar.

So tá havnarmaðurin næstu ferð rindar skatt, so ferð ein partur av pengunum til ferðaseðilin hjá bygdamanninum. Og so er sjálvandi óneyðugt at siga, at eitt úrslit av hesum verður, at havnarmaðurin hevur minni eftir at gjalda húsarentu við.

Frá lumma til lumma

Vit senda rokningar frá vinstra lumma, yvir í høgra lumma, og senda so aðrar rokningar frá høgra lumma yvir í vinstra lumma. Og tað kalla vit "at loysa trupulleikar."

Tíverri hava vit nógv dømi um hetta í føroyska samfelagnum. Vit taka detalju eftir detalju og gloyma tað yvirskipaða.

Hvørja ferð eini hús verða bygd, so má renta gjaldast, og hvørjaferð eitt strandfaraskip loysir, ella ein bussur startar, so kostar tað pengar. Tað er bara ein spurningur, hvør skal hava rokningina, brúkarin ella skattgjaldarin. At býta um rokningar ger tað ikki bíligari.

Mugu hugsa øðrvísi

Tað sum eg her skrivi, skal á ongan hátt skiljast sum ein atfinning ímóti ítøkiliga uppskotinum um at javnseta ferðaseðlakostnaðin á sam-

ferðsluøkinum, men heldur sum ein atfinning móti teirri yvirskipaðu tankagongdini í føroyskum politikki.

Vit stríðast um, hvar skúlar skulu byggjast, og gloyma, hvat teir skulu brúkast til. Vit stríðast um, hvussu nógvar kommunur vit skulu hava, og gloyma, hvat endamálið er við kommunum o.s.fr. Vit stríðast um smálutirnar og gloyma heildina.

Georg F. Hansen
formaður, Føroya Arbeðarafelag

Makrelurin og allur annar fiskur, skal koma øllum føroyingum til góðar

Bara føroysk skip við føroyskari manning eiga at sleppa at fiska føroyska makrelin, og hann skal tilvirkast á føroyskum virkjum.

Landsstýrismaðurin í fiski-vinnumálum hevur boðað frá, at hann væntandi fer at áseta føroysku makrelkvotuna í næstu viku.

Og her skal eg, eins og fleiri hava gjørt, minna á, at enn er allur fiskur runt á føroysku grunnunum ogn Føroya fólks, og tí skal allur fiskur vera avreiddur og tilvirkaður her á landi.

Tað er ábyrgdin hjá okkara politiska myndugleika at tryggja, at hesin fiskur kemur øllum føroyingum til góðar.

Seinasta ár høvdu vit eitt virki í Kollafirði, sum tók ímóti makreli. Tað gav arbeiði til nógv fólks, eisini

var okkurt annað virki, sum tók í móti, og var hetta eitt gott íkast hjá teimum.

Í ár er so tað gleðiliga hent, at eitt uppsjóvarvirki er í ger á Tvøroyri, so útlit eru fyri, at vit kunnu taka ímóti munandi meira av makreli í ár enn seinasta ár.

Tað má vera ein treyt, at allur makrelurin – og fiskur í føroyskum sjógvi annars – verður fiskaður av føroyskum skipum við føroyskari manning og tilvirkaður á føroyskum virkjum.

Um skip landa uttanlands ella til útlendsk móttøkuskip, so eiga tey at verða kravd eftir einum avgjaldi, men um

fiskurin verður tilvirkaður í Føroyum, skal møguliga eitt minni avgjald vera lagt á.

Tað er onki órimiligt í, at fólk, ið hava sítt livibreyð av fiskivinnuni á landi, krevja, at landsins myndugleikar taka neyðugu stigini til at tryggja okkum, at

allur fiskur kemur uppá land her og verður tilvirkaður her á landi í tann mun, tað yvirhøvur er gjørligt.

1800 føroyingar eru arbeiðsleysir í løtuni.

Vit í arbeiðarafeløgnum hava víst á, at nógvir av limum okkara kundu fingið arbeiði, um fiskur ikki fór ótilvirkaður av landinum, og arbeiðsloysið hevði harvið

minkað munandi.

Eisini halda vit, at fiski-loyvini skulu vera treytað av, at sáttmálarnir hjá føroysku manningarfeløgnum verða fylgdir, og um útlendingar sigla við føroyskum skipum, skulu teir fylgja føroyskum sáttmálum.

Vit vóna, at okkara politik-arar vísa sína ábyrgd og taka neyðugu stigini til at forða fyri, at fiskur framhaldandi fer ótilvirkaður av landinum.

Annars haldi eg ikki, at skip sum Føroyingar ikki eiga meginpartin í, men bara hava strámenn fyri seg her, skuldu fingið nakra kvotu yvirhøvur. Tað eigur at

vera eitt krav, at føroyingar eiga ein stóran meiriluta í teimum skipum, sum fáa fiskiloyvir frá føroyskum myndugleikum.

Nú frættist, at eitt lógar-uppskot er á veg um eina rullandi skipan, sum – um uppskotið verður framt í verki – fer at avreiða allan fiskiflotan til nøkur fá, sum síðan kunnu gera við hann, sum teimum lystir.

Hetta vilja vit frá Føroya Arbeðarafelag ávara staðiliga ímóti, tí hetta er ein órættvís skipan, ið bert premierar tey, sum eru í skipanini tá hon verður sett í verk. Eisini er tað ein sera ólíðilig og ósunn skipan, sum

hvørki fer at gagna landinum ella fiskivinnuni á sjógvi ella landi. Skipanin tekur allar møguleikar hjá nýggjum fólki at sleppa fram at veiðiliðnum í fiskivinnuni, og tað merkir, at bæði framdrift og fyrítaksemi verða niðurbrotin, samstundis sum nøkur fá verða ríkað upp. Ein slík rullandi skipan brýtur eisini við lógarfestu meginregluna um, at fiskurin er ogn Føroya fólks.

Tórshavn, hin 25. februar 2012